

Hoşgörüsüzlük Intolerans

Gençler arasında antisemit, eşcinsel fobisi, islam fobisi ve göçmen düşmanlığı yönelimleri
Antisemitiska, homofobiska, islamofobiska och invandrarfientliga tendenser bland unga

Özet Sammanfattning

GEÇMİŞİ BAKGRUND

Azınlık gruplarına yönelik hoşgörüsüzlük – örneğin ayrımcılık, tedirgin etmeler, aşağılamalar, tehdit ve fiziki şiddet olarak kendini gösterebilen – ciddi bir toplumsal sorundur. Hoşgörüsüzlükle mücadele olanağı bulmak için önemli olan bu konuyla, boyutu, karakteristiği ve coğrafi yaygınlığına vb. ilişkin bilgi sahibi olmaktır. Bilgi olmadan alınacak önlemlerin yanlış hedefe yönelme riski doğar. Suçla Mücadele Danışma Kurulu (BRÅ) ile Yaşayan Tarih Forumu arasındaki ortak bir projenin ürünü olan bu tespit çalışmasıyla; davranışlar, olaya maruz kalmak, beyan edilen suçluluk ve aşırı propagandanın yaygınlığı bakımından, antisemitizm, islam fobisi, eşcinsellik fobisi ve okula giden gençler arasındaki genel hoşgörü yoksunluğu araştırılmaktadır.

AMAÇ VE SORULAR SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Buradaki asıl amaç, islam fobisi, antisemitizm, eşcinsellik fobisi ve yabancı düşmanlığına ilişkin sorunlarda gençlerin tutumunu tespit etmektir. Araştırma, gençlerin değişik şekillerde ortaya çıkan suça ve antisosyal davranış biçimlerine maruz kalmasını ya da bu davranışlara katılmasını günyüzüne çıkarmak amacını gütmektedir.

Suç ve antisosyal davranış dendiğinde; kişiye yönelik şiddet ya da kırıp dökme eyleminden tutun, tedirgin etmelere kadar geniş bir yelpazede aşağılayıcı davranış sayılan birçok eylem ve ayrımcı davranışlar kastedilmektedir. İnceleme, bazı aşırı milliyetçi ve ırkçı propagandaların yaygınlık derecesini de değerlendirmektedir.

Araştırmada şunlar incelenmektedir:

- Gençler, farklı azınlık gruplarına ve genel olarak göçmenlere karşı nasıl bir tutum içindeler.
- Kendi ifadelerine göre gençler, kökenlerinden, mensubu olduğu dininden ya da eşcinsel eğilimli algılanmalarından dolayı değişik aşağılayıcı davranışlara ne ölçüde maruz kalmaktadırlar.
- Gençler, başkalarının kökeni, dini ya da eşcinsel eğilimi gerekçesiyle değişik türden aşağılayıcı davranışlara ne ölçüde katılmaktalar.
- Hoşgörüsüzlükle, sosyoekonomik ve sosyal geçmişle ilintili etkenler arasında herhangi bir bağlantı var mıdır?

ANKET 10600 ÖĞRENCİ TARAFINDAN YANITLANDI 10 600 ELEVER HAR BESVARAT ENKÄTEN

Bu çalışma, temelokulun 8. ve 9. sınıflarıyla lise 1., 2. ve 3. sınıflara giden gençler arasında yapılan kapsamlı bir anket araştırmasına dayanmaktadır. Ülke genelinde bu sınıflara giden gençler arasında rasgele bir seçim yapılmıştır. İstatistik birimi, temelokul sınıfları ile liselerdeki farklı eğitim programı olan sınıflardır. Seçilen sınıflardaki öğrencilere, ders saatinde yanıtlayacakları anketler verilmiştir. Anket soruları ad verilmeden

yanıtlanmıştır. Seçilen toplam 672 sınıfın 606' sından yanıt alınmıştır. Seçilen sınıflardaki ankete katılmayan öğrenciler sayılmazsa, birey düzeyinde yanıt verme frekansı sonuç olarak toplam yüzde 76,2 oranında olmuştur. Sonuçlara göre, ankete katılan sınıflardaki birey düzeyindeki yanıt frekansı yüzde 82' dir. Araştırma nihai olarak, toplam 10600 öğrenciden gelen anketlere dayanmaktadır.

Liselerdeki yanıt kaybı, öncelikle mesleğe yönelik, bireysel ve özel formatlı eğitim programlarında, bireysel düzeyde toplam yüzde 31.6 oranıyla, temelokula göre biraz daha fazla olmuştur. Bu da bir ölçüde, hoşgörüsüz tutum içinde olan gençlerin payının bir miktar azımsanmasına neden olabilir.

HOŞGÖRÜSÜZ TAVIRLARIN, MARUZ KALMANIN VE KATILIMCILIKIN ÖLÇÜSÜ MÅTT PÅ INTOLERANTA ATTITYDER, UTSATTHET OCH DELAKTIGHET

Gençler arasındaki antisemitist, islam fobisi, eşcinsellik fobisi ve yabancı düşmanlığı yönelimleri ölçülmeye çalışılırken, grup odaklı hoşgörüsüzlükten gelen ve aralarında birçok açıdan benzerlikler taşıyan değişik ifade biçimleri çıkış noktası olmuştur. Bu ifade biçimleri, bütün bir gruba karşı güvensizlik duygusu ve kuşku, aşırı antipati, mesafeli durma ve söz konusu grup ya da kategoriye giren kişileri ayrımcılığa tabi tutan önlemler almak ya da bunları desteklemek isteğidir.

Ankette sabit yanıt seçenekleriyle, İsveçteki değişik azınlıklara yönelik davranışlarla ilgili olarak oldukça çok sayıda soru yöneltilmektedir. Sorular sıkça, öğrencinin içeriğine ne ölçüde katılıp katılmadığını işaretlediği savlar şeklinde sorulmuştur. Örneğin: "İsveçteki müslümanların camii inşa etme hakları olmalıdır"; "Çalışkan bir müslümana komşu oturmak benim için hiç sorun değildir"; "İsveçte fazlasıyla müslüman var" vb.

Bu soruların benzeri, yahudiler ve eşcinseller için de sorulmuştur. Soruların ayrı ayrı yanıtları arasında net görülen bağlantılar bulunuyor. Bu yanıtlardan hareket edilerek, 0 ile 4 arası ortalama değer endeksi olan *söz konusu her gruba yönelik alınan tavırla ilgili davranış ölçekleri* ortaya çıkarılmıştır. Ölçek endeksindeki yüksek değerler, olumsuz yüklü savlara katılıp, olumlu yüklü olanlardan kaçınıldığı anlamına gelmektedir.

Müslümanlara, yahudilere ve eşcinsellere yönelik davranış ölçeklerinin kendi aralarında da nispeten güçlü bağları olduğundan, yan ölçekler derlenerek, *bu gruplara karşı genel hoşgörüsüzlük endeksi* de çıkarılmıştır. Anket içinde, örneğin, göçmenlere karşı tavırlarla ilgili olup başka endekslerde de yer alan bir dizi değişik sorular da yer almaktadır.

Araştırma konusundan dolayı, anketin kışkırtıcı görülebilecek bazı sav ve sorular içermesi işin doğası gereğidir. Bir tutumu yansıtacak yaklaşım ve yanıtın alınabilmesi için bunun zaten böyle olması da gerekiyor. Bununla beraber şunu da belirtmek gerekir ki; örn. değişik gruplara ilişkin olumsuz yüklü söylemlerin yoğun hale gelmemesi için savların büyük bölümü olumlu yüklü olarak hazırlanmıştır.

Ayrıca, geçmişle ilgili koşullardan ötürü değişik antisosyal davranışlara maruz kalınmaya ya da kendisinin bu tür davranışlar içine girmesine ilişkin sorular yöneltilmiştir. Öğrencinin kendi yorum ve değerlendirmesine göre, kendisinin ya da maruz kalanın geçmişi, dini veya başkaları tarafından eşcinsel eğilimli olduğu şeklinde algılanması gerekçesiyle -örneğin, bu nedenle rahatsız edilmek gibi- ortaya çıktığı belirtilen olayların ölçümünü yapmak üzere bu soruların hazırlandığını vurgulamak gerekir.

Sonuç Resultat

ÖĞRENCİLERİN ÇOĞU FARKLI AZINLIK GRUPLARINA KARŞI OLUMLU YAKLAŞIM İÇİNDELER DE FLESTA ELEVER ÅR POSITIVT INSTÄLLDA TILL OLIKA MINORITETER

Bu sonuçlar, gençlerin büyük bir bölümünün farklı azınlık gruplarına karşı olumlu yaklaşım içinde olduklarını göstermektedir. Araştırmaya katılan gençler, örneğin müslümanların çoğunun (ya da yahudilerin ve eşcinsellerin) kesinlikle "iyi insanlar" oldukları savına katılmalarının yanında, olumsuz yüklü savlardan kaçınma eğilimi göstermişlerdir. Bir bütün olarak müslüman, yahudi ve eşcinsellere karşı ölçekteki genel hoşgörüsüzlüğün ortalama değeri yaklaşık 1' dir (maksimum değer 4). Öteki üç yan ölçekte bu konuda çıkan sonuçlarsa oldukça az derecede farklılık göstermektedir (eşcinsellerde 0.9' dan, müslümanlarda 1.2 arası). Endekste düşük değerlerle (<1,5) gösterilen *çoğunlukla olumlu tavır* oranı: Müslümanlara karşı tavırla ilgili olarak yüzde 66, yahudilere 68 ve eşcinsellere karşı yüzde 74 oranındadır. Ölçekte genel hoşgörüsüzlükle ilgili olarak bu oran yüzde 72 dir. Şu halde 10 gencin 7' sinden az fazlası, soruları olumlu değerlendirmelerle yanıtlamışlardır.

Endekste yüksek değerlerle (>2,5) gösterilen *yüksek derecede hoşgörüsüzlük*, müslümanlara karşı yaklaşık yüzde 8, yahudilere yüzde 6 ve eşcinsellere karşı yüzde 7 oranındadır. Ölçekte genel hoşgörüsüzlükle ilgili olarak bu oran yüzde 5' tir. Toplam olarak 20 gençten 1' i, çoğunlukla olumsuz bir tavırdan yana olmuştur. Şiddetli antipati hisseden (ölçekte >3) öğrenciler yüzde 1.7' lik bir oranla daha az sayıdalar. Az çok "kararsız" ya da çelişkili tavırlı olarak tanımlanabilecek başka bir grup daha bulunmaktadır. Genel hoşgörüsüzlük bakımından bu grup, gençlerin yaklaşık yüzde 24' ünden oluşmaktadır. Diğer yan ölçeklerde, her gruba karşı alınan tavırla ilgili olarak ortaya çıkan oran hemen hemen aynı büyüklük sıralamasını izlemektedir.

Göçmenlere ve göçmenliğe yönelik tavır, örneğin "İsveç sığınmacıları almaya devam etmelidir" gibi bir dizi tutuma ilişkin savlarla ölçülmüştür. Bu savdan şiddetle kaçınanların oranı yaklaşık yüzde 12' dir. Başka bir sav da: "Avrupa dışındaki ülkelerden gelmiş olan göçmenler, ülkelerine geri dönmeliler" yolundaki cümlerdir. Bu sava tamamen katılanların oranı, bir öncekindeki gibidir (yaklaşık yüzde 10 oranı). Aynı şekilde, eğer kişinin arkadaşları " Kent içindeki bir duvara 'göçmenlere hayır' yolunda bir duvar yazısı yazarlarsa" bunun "tamamen doğru" ya da "oldukça doğru" olduğu şeklinde yanıt verenlerde de bu oran ortalama yüzde 10 seviyesindedir. Göçmenliğe olumsuz yaklaşımı ifade eden gençler, müslümanlara, yahudilere ve eşcinsellere karşı da aynı yaklaşım içinde bulunmaktadır.

KIZLAR, ERKEKLERDEN DAHA HOŞGÖRÜLÜLER FLICKOR ÄR MINDRE INTOLERANTA ÄN POJKAR

Farklı gruplara karşı alınan tavırlara ilişkin, erkek ve kız öğrenciler arasında net bir farklılık görülmektedir. Kızlar erkeklere göre çoğunlukla daha olumlu tavır içindeler. Erkeklerin, kaba bir hesapla yüzde 60' ından biraz fazlasında olumlu tavır ve yaklaşık yüzde 10'unda yüksek derecede hoşgörü yoksunluğu anket boyunca görülmektedir. Sözü edilen azınlıklara karşı kızların yüzde 82' si genel olarak olumlu tavırlı, yüzde 2' si hoşgörüsüz olarak tanımlanabilir. Bu gruplara ilişkin tavır ölçekleri arasındaki farklılık, kızlarda erkeklerdekinden biraz daha çoktur. Kız ve erkekler arasındaki en büyük farklılık, eşcinsellere bakış açılarında görülmektedir. Burada her 10 kızdan 9'u olumlu tavır ifade etmekteyken, erkeklerde bu oran 10' da 6' dir.

YAŞ FARKLILIKLARI AZ ÄLDERSKILLNADERNA ÄR SMÅ

Yaşca daha büyük öğrenciler, küçük yaştakilere oranla daha sık olarak olumlu tavır eğilimindedir. Genel hoşgörüsüzlüğe bakıldığında, olumlu tavır oranı temelokulların 8.sınıfında en düşük (yüzde 68), lise 3. sınıfta en yüksek (yüzde 78) seviyededir.

EĞİTİM PROGRAMINA GÖRE FARKLILIK GÖSTEREN TAVIR SKILLNADER I INSTÄLLNING EFTER SKOLPROGRAM

Müslüman, yahudi ve eşcinsellere hoşgörüsüz tavır, hazırlık eğitimi programı dışındaki eğitim programlarına giden öğrencilerde en yüksek orandadır ve bu görünüm erkek öğrenciler arasında daha nettir. En olumlu tavırlı öğrenciler, yine liselerde hazırlık eğitimi programına giden kızlar arasından çıkmaktadır. Bu programlara giden kızlar arasında, söz konusu azınlıklara hoşgörüsüz olanların oranı yüzde 0,1 ken, lisenin diğer programlarına giden erkek öğrenciler arasında bu oran yüzde 11 dir.

KÖKEN OLARAK GELİNEK ÜLKE VE MENSUP OLUNAN DİNİN BELLİ BİR ÖNEMİ VAR URSPRUNGSLAND OCH RELIGIONSTILLHÖRIGHET HAR VISS BETYDELSE

Tamamen İsveç kökenli denilen öğrenciler (anne-babaları ve kendileri İsveç doğumlu), göçmen geçmişi olan (anne-babaları ve kendileri yabancı ülke doğumlu) öğrencilere göre, müslümanlara karşı biraz daha sıklıkla hoşgörüsüzler. İlk grup yaklaşık yüzde 9 (endekste >2,5), ikinci grup yüzde 1,5 oranında "hoşgörüsüz" olarak sınıflandırılabilir.

Eşcinsellere yaklaşım konusundaysa, göçmen geçmişi öğrencilerin daha sık çekimser kalmaları gibi bunun tersi bir durum burada söz konusudur. Bu grubun yaklaşık yüzde 12' si hoşgörüsüz olarak sınıflandırılabilirken tamamen İsveç kökenli öğrencilerde bu oran ortalama yüzde 6' dir. Yahudilere yönelik yaklaşım konusunda, ne göçmen geçmişi olan ne de tamamen İsveç kökenli öğrenciler arasında herhangi bir farklılık yoktur (öğrencilerin ortalama yüzde 6'sı hoşgörüsüz).

Hem müslümanlara ve yahudilere hem de eşcinsellere *yüksek derecede hoşgörüsüzlük* gösteren (ölçekte >3) küçük gruba dahil öğrencilerin neredeyse tamamı İsveç doğumlular arasında bulunmaktadır (yüzde 99,5).

Mensubu olduğu dini belirtmeyen büyük gruba dahil öğrenciler (hepsinin yaklaşık yüzde 40' ı), farklı azınlıklara karşı genel tavır bakımından diğer öğrencilere göre, biraz daha sıkça hoşgörüsüz düşünceler beyan etme eğilimindedir (toplam olarak ortalama yüzde 5 oranına karşı, ortalama yüzde 7' si hoşgörüsüz). Mensubu olduğu dini belirtmeyen öğrencilerle müslüman olduğunu belirtmiş olanlar arasında yahudilere karşı hoşgörüsüzlük oranı, hemen hemen aynı derecededir (yaklaşık yüzde 8).

**AŞIRI PROPAGANDA YAYILIMI HOŞGÖRÜSÜZLER ARASINDA DAHA SIK GÖRÜLÜYOR
SPRIDNING AV EXTREMISTISK PROPAGANDA VANLIGARE BLAND DE INTOLERANTA**

Öğrencilerin yaklaşık yüzde 7' si, ellerine bazı ırk ideolojili ve aşırı milliyetçi örgütlere ait örgüt materyali geçtiğini belirtiyorlar. Bunlardan en bilineni Nasyonal Sosyalist Cephe'dir. Söz konusu azınlıklara karşı genel olarak hoşgörüsüz olanların yaklaşık yüzde 30' u, bu örgütlerden herhangi biriyle temasa girdiğini belirtmekteyken, olumlu tavır içinde olanlar arasında bu oran yüzde 6' dır. 1997 yılından itibaren, internet ortamındaki ırkçı web siteleri hızla artmıştır. Bu araştırmaya katılan öğrencilerin yüzde 7' si, ırkçı ya da göçmen düşmanı olan bir web sitesine girdiğini belirtmişlerdir. Söz konusu azınlıklara karşı olumlu tavırlı olanların yüzde 2' den az fazlası bu tür web sitelerini ziyaret etmişken, hoşgörüsüzler arasında bu oran yüzde 38' dir.

İrkçi ideolojiye dayanan bu yeraltı örgütü, mesajını sıkça müzik aracılığıyla iletmektedir. Öğrencilerin yüzde 15' i, en az bir defa beyaz iktidar müziği denilen şeyi dinlediklerini belirtmektedirler. Daha önceki araştırmayla karşılaştırıldığında, bazı gruplar arasında belli bir artış olabileceği görülmektedir. 1997 yılında, uygulamalı eğitim programına giden erkek çocukların yaklaşık yüzde 19' u böyle bir müziği en az bir kere dinlediğini belirtmişken, şimdiki araştırma hazırlık meslek programına giden erkek çocuklar arasında bu oranın yaklaşık yüzde 25 olduğunu gösteriyor.

**SOYKIRIMIN OLDUĞUNDAN EMİN OLMAYANLARIN ORANI BİRAZ GERİLEMİŞ
ANDELEN INTE ALLS SÄKRA PÅ ATT FÖRINTELSEN ÄGT RUM HAR MINSKAT NÄGOT**

1997'de yapılan daha önceki araştırmada öğrencilerin Yahudi Soykırımı olduğundan ne kadar emin olduklarını belirlemek amacıyla bir soru yöneltilmişti. Yöneltilen soru şöyleydi: " 'Yahudi Soykırımıyla' normal olarak söylenmek istenen, nazilerin ikinci dünya savaşında yaklaşık altı milyon yahudiyi katletmiş olmalarıdır. Gerçekte bu 'Soykırımın' olduğundan ne kadar eminsiniz?".

Öncelikle Soykırımı maruz kalan yahudi sayısının belirtilmiş olmasıyla, bu rakamın kararsız olunmaya yardımcı olabileceği düşünüldüğünden soru eleştirilmişti. Bu nedenle, şimdiki çalışmanın pilot araştırmasında kurban sayısını açıklayan bölümün yer almadığı üç alternatif soru denenmiştir: Bu sorular önceki araştırmada yer alan soruyla karşılaştırılarak denenmiş ve verilen yanıtların sorular arasındaki dağılımında pek göze batır farklılıklar olmadığı sonucu çıkmıştır.

O nedenle, ilk araştırmadaki bu soru şimdiki araştırmada da sorulmuştur. Bazı karşılaştırılabilirlik sorunları olsa da, sonuç iki eğilim bulunduğunu göstermektedir. Bir tanesi, 1997 yılındaki araştırmadan bu yana "tamamen emin" olanların oranında biraz gerileme olduğudur. 1997 yılındaki araştırmada yüzde 71 oranına karşılık, şimdiki araştırmada katılımcıların yüzde 67' si tamamen emin olduklarını belirtmiştir. Bir diğer sonuç da, "emin olmayanlar" a ait; başka deyişle en güvensiz olanların oranı düşmüştür. Emin olmayanların oranı 1997 yılındaki araştırmada yüzde 4,1 iken, şimdiki araştırmada bu oran yüzde 2,0' dir. Bütün olarak bakıldığında, her iki araştırmanın da yanıt dağılımındaki yapısı birbiriyle benzerlik göstermektedir (birinde yaklaşık yüzde 85, diğerinde yüzde 83 oranında tamamen ya da oldukça emin olduğu şeklinde yanıtlanmıştır).

Her iki araştırmada öğrenciler, "Nazizm ve yahudi soykırımı hakkında çok konuşuluyor." yönündeki savı yanıtlamışlardır. Bu sava katılan öğrencilerin sayısı artarken, sava katılmayanların sayısında düşme eğilimi vardır. Her iki araştırma sonuçları, Soykırımın gerçek olduğundan kuşku duyan öğrencilerin, öncelikle nazizm ve yahudi soykırımı hakkında çok konuşulduğunu düşünenler arasından çıktığını göstermiştir.

**YABANCI ÜLKE DOĞUMLU ÖĞRENCİLERİN YÜZDE 40' ININ KÖKENİNDEN DOLAYI RAHATSIZ EDİLDİĞİ OLMUŞTUR
40 PROCENT AV UTLANDSFÖDDA ELEVER NÄGON GÄNG RETADE PÅ GRUND AV SITT URSprung**

Maruz kalmanın en sık görülen şekli sözle yapılan aşağılamalardır. Öğrencilerin yaklaşık yüzde 14' ü, son bir yıl içinde en az bir kez İsveçli ya da yabancı ülke kökenli oluşundan dolayı rahatsız edildiğini belirtmektedirler. Tehdit edilenlerin oranı yüzde 6' dır. Kökeninden dolayı dayak yediğini belirtenlerin oranı 2,6' dır. İzleyen bölümde, dininden dolayı farklı muamelelere maruz kalınıp kalınmadığına ilişkin sorular yöneltilmiştir. Yanıtlayanların toplam olarak yaklaşık yüzde 4' ü rahatsız edildiğini, yüzde 1,7' si dışlandığını, yüzde 0,9' u tehdit edildiğini ve yüzde 0,5' i dininden dolayı dövüldüğünü belirtmiştir.

Bu türden maruz kalmalarda anket boyunca beliren görüntü, anne-babaları ve kendileri yabancı ülke doğumlu öğrencilerde bu oranın, tamamen İsveç kökenli gençlere göre daha yüksek olduğudur. Örneğin, göçmen geçmişi olan bu öğrencilerin yaklaşık yüzde 40' ı, kökeninden dolayı rahatsız edildiklerinin vaki olduğunu belirtirken, tamamen İsveç kökenli gençler arasında bu oran yüzde 9' dur. Göçmen geçmişi olan öğrencilerin yüzde 31' i, kendilerine "lanet olası kara kafa/türk/fellah" diye seslendirildiğini belirtiyorken, tamamen İsveç kökenli olanların yüzde 14' ü kendilerine "lanet olası/pis İsveçli" denildiğini belirtmişlerdir. Göçmen geçmişi olan öğrencilerde son 12 aylık dönemde, biri tarafından (örn. bir kurum memuru) haksızlığa uğradıkları düşüncesine de (yüzde 46), tamamen İsveç kökenli olanlara göre (yüzde 9) daha sık raslanmaktadır. Göçmen geçmişi olan öğrencilerin yüzde 6' sından biraz fazlası, son bir yıl içinde kökeninden dolayı dövüldüğünü, yüzde 15' i tehdit edildiğini belirtmektedir.

Bunlara maruz kalan öğrenciler, diğerlerine oranla daha sık olarak son zamanlarda olumsuz duygular (kendini "kederli ve moralsiz" hissetme, öfke hali, huzursuzluk ya da uyuma zorlukları) yaşadıklarını belirtiyorlar.

Başkaları tarafından eşcinsel eğilimli olarak algılanan öğrencilerin farklı muamelelere maruz kalıp kalmadığına ilişkin sorular sadece lise öğrencilerine yöneltilmiştir. Bunlardan toplam yüzde 2,1' i, başkaları tarafından eşcinsel eğilimli olarak algılandıklarından dolayı farklı muamele gördüğünü belirtmiştir. En çok görüleni rahatsız edilmekken (yüzde 1,9), tehdit edilme (yüzde 0,2) ve dövülme (yüzde 0,3) olayları daha seyrek olmaktadır.

KATILANLARIN YÜZDE 1,5' İ, BİRİNİ YABANCI KÖKENLİ OLDUĞU GEREKÇESİYLE DÖVDÜĞÜNÜ BELİRTMİŞTİR 1,5 PROCENT ANGER ATT MAN SLAGIT NÅGON PÅ GRUND AV DENNES UTLÄNDSKA URSPRUNG

Ankette genel olarak hem değişik türden antisosyal davranışlarda bulunmaya, hem de maruz kalanın geçmişine farklı yönlerden bağlı olarak ortaya çıkan davranış biçimlerine ilişkin sorular yöneltilmiştir. Genel olarak böyle davranışlarda bulunmak konusunda öğrencilerin yaklaşık yüzde 33' ü, son 12 aylık dönemde birisini "öfkeliendirecek ya da üzecek" kadar rahatsız etmiş olduğunu belirtmiştir. Yaklaşık yüzde 30' u, birisini korkutacak ölçüde tehdit ettiğini ya da acıtacak şekilde o kişiye vurduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Son 12 aylık dönemde birisini "göçmen kökenli oluşundan dolayı" rahatsız ettiğini belirtenlerin oranı yaklaşık yüzde 8' dir. Aynı gerekçeyle tehdit etme oranı yüzde 1,7, dövme oranı yüzde 1,5' tir.

Öğrencilerin yüzde 2,6' sı, başkasını İsveç kökenli olduğu gerekçesiyle rahatsız ettiğini belirtirken, aynı gerekçeyle tehdit etme oranı yüzde 0,7 ve dövme oranı yüzde 0,6' dır.

Din konusunda ise, yanıt verenlerin ortalama yüzde 4' ü, bir başkasını dininden dolayı rahatsız ettiğini belirtirken, aynı gerekçeyle tehdit edenlerin (yüzde 0,8) ve dövenlerin (yüzde 0,6) oranı daha düşüktür. Başkasının eşcinsel eğilimi gerekçesiyle bu kişiye farklı muamele yapılıp yapılmadığı konusunda da benzer çizgiler ortaya çıkmaktadır: Yaklaşık yüzde 5' i rahatsız ettiğini, yüzde 1,3' ü tehdit ettiğini ve yüzde 0,8' i de bu gerekçeyle başkasını dövdüğünü belirtmiştir.

İzleyen bölümde, "kişinin göçmen kökenli oluşu, dini ya da renginden dolayı" kişiye yönelik bir takım eylemlere girişilip girişilmediği yönünde de sorular yöneltilmiştir. Dışlamak, arkasından yalan konuşmak, hakkında kötü konuşmak, hafiften hır çıkarmaya başlamak, itmek ve birşeyi kırıp bozmak gibi. Yanıtlayanların toplam yüzde 13' ü, son 12 aylık dönemde bunlardan birini yapmış olduğunu belirtmektedir. En sık karşılaşılan yanıt, birinin hakkında "kötü konuşmak" (yaklaşık yüzde 10) ve "hafiften hır çıkarmaya başlamak" (yüzde 5) olmuştur.

HOŞGÖRÜ YOKSUNLUĞUYLA ANTİSOSYAL DAVRANIŞ ARASINDA NET BAĞLANTILAR VAR TYDLIGA SAMBAND MELLAN INTOLERANS OCH DELAKTIGHET I ANTISOCIALT BETEENDE

Araştırmada, müslüman, yahudi ve eşcinsellere karşı genel hoşgörüsüzlük derecesiyle; karşı tarafın yabancı kökenli oluşu, dini ve eşcinsel eğilimi gerekçesiyle değişik türden antisosyal davranışlar içine girmek arasında güçlü bir bağlantı olduğu ortaya çıkmaktadır. Aynı durum, göçmenlere kötü davranış endeksinde de böyledir. Hoşgörüsüzlük arttıkça, başkasını rahatsız ve tehdit etmek ya da dövmek giderek daha sık görülüyor.

Bu görüntü, örneğin bir gasp olayında suç ortağı olmak gibi, genel olarak bu tür davranışlarda ortaya çıkmaktadır. Öte taraftan bu bağlantılar, gerekçenin gence göre maruz kalanın kökeniyle şu ya da bu biçimde alakalı olduğunu belirttiği davranışlarda en sıkı şekilde ortaya çıkmaktadır. Hem erkek hem de kız çocuklarında aynı bağlantılar geçerlidir.

Yahudi, müslüman ve eşcinsellere en olumlu yaklaşan öğrencilerin, yabancı kökenli oluşu ya da dini gerekçesiyle başkasını tehdit etmeleri ya da dövmeleleri çok seyrek olmasına karşın (yüzde 0,1), küçük gruba dahil en hoşgörüsüz olan olan öğrencilerde buna oldukça sık (yüzde 36,8) rastlanmaktadır. Gerekçe tablosuna, maruz kalanın göçmen kökenli oluşunun ya da farklı dininin yanına bir de olası eşcinsel eğilimi eklendiğinde şu rakamlar ortaya çıkmaktadır: En olumlu tavırlıların yüzde 0,3' ü başkasını tehdit ettiği ya da dövdüğünü belirtirken, en hoşgörüsüz olanlarda bu oran yüzde 41,2' dir. Kabaca bir tahminle, kişinin göçmen kökenli oluşu, dini ya da cinsel eğilimi gerekçesiyle ortaya çıkan şiddet ve tehdit olaylarının toplamının neredeyse ¾' ünün, genel hoşgörüsüzlük konusunda en yüksek ölçüye ulaşmış ortalama yüzde 12 oranındaki öğrenciler tarafından gerçekleştirildiği söylenebilir.

HOŞGÖRÜSÜZLÜĞÜN OKULDAKİ BAŞARISIZLIKLA DA ALAKASI VAR INTOLERANS ÄR FÖRKNIPPAT MED BLAND ANNAT SKOLMISSLYCKANDEN

Araştırmanın girişinde yapılan bir tahmin, hoşgörüsüz olma derecesinin genç insanlar arasında tesadüfi olarak dağılmadığı yönündedir. Sonuçlar bu tahmini doğruluyor nitelikte. Az derecede hoşgörüsüzlük gösteren gençlerle, yükdek derecede hoşgörüsüz olan gençler arasındaki sistematik farklılıklar, birçok değişik alanda kendisini göstermektedir.

Yüksek derecede hoşgörüsüzlük, belli ölçüde şunlarla alakalı görülüyor:

- eğitim düzeyi düşük olan ve aşağı tabakadan gelen anne-babalar
- tedirginlik, saldırganlık ve duygusal sezi eksikliği (buna karşın sinir bozuklukları değil) gibi bazı bireysel ve duygusal etkenler
- okul çalışmalarında başarısızlık ve okula uyum sağlayamama
- anne-babanın çocuğun hangi tür arkadaşlıklara yöneldiğinden az haberdar olması gibi bazı aile içi sorunsal ilişkiler
- hep aynı cinsiyet normları (erkek-şovence tavır)
- toplumsal olarak dışlanmış olma duyguları
- akşam saatlerinde sıkça arkadaşlarla grup halinde biraraya gelmeler ve ortalamadan daha sık olarak bir iki yaş büyüklerle olan arkadaşlıklar.

Hoşgörüsüz gençlerin alkol alıp eğlence partilerine katılması, genelde diğer gençlere göre daha sık olmaktadır. Hoşgörüsüzlükle, göçmenlere düşmanlık konusunda arkadaşlarının hangi tavrı aldıkları bilinci arasında sıkı bir bağlantı vardır. Beyaz iktidar müziği dinlemekle, hoşgörüsüz tavır almak arasındaki ilişki de aynı güçtedir. Bazı aşırı milliyetçi yönelimleri olan partileri yeğleme konusunda da bu böyledir. Sonuçlar, liseler ve temel okul üst sınıflarında okuyan hem erkek hem de kızlar için geçerlidir.

Bu sonuçların, hoşgörüsüz ve göçmen düşmanı olan gençlerin koşullarını ve özelliklerini belirlemek için farklı yöntemli başka araştırmalarda ortaya çıkarılan manzarayla oldukça benzer yönleri bulunuyor. Yine bu sonuçlar, ana unsurlarından bir tanesinin okuldaki başarısızlık olan birtakım koşulların, gençlerin aşırı milliyetçi ve göçmen düşmanlığı yayan fikirlere karşı daha hassas oldukları sürecin bir parçası olduğu görüşüne de ters düşmemektedir. Okulda başarısız ya da başka tür sorunları olan kimi gençlerin statü ve kimlik sahibi olmak için başvurdukları bir alternatif yol da, göçmen düşmanı olan gruplara özgü özel tarzı ve görüşleri kapmak olabiliyor. Göçmen düşmanı ve ırkçı yeraltı kültürünün, bu tür sorunlardan uzak olan gençlerin üzerinde birtakım nedenlerle güçlü bir etki yaratarak onların da bu kültüre kapılmalarını sağlamadığı söylenemez.

HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE SUÇLULUĞUN RİSK FAKTÖRLERİ AYNI RISKAFAKTORERNA FÖR INTOLERANS SAMMA SOM FÖR KRIMINALITET

Araştırmada, yüksek derecede hoşgörüsüzlükle alakalı olduğu anlaşılan etkenlerin bir çoğu, kriminolojik literatürde başka bağlamlarda yer alan risk etkenleri olarak geçmektedir. Sonuçlar, yüksek derecede hoşgörüsüz olan gençlerin sayısı düşürülse bile bunun, bir bütün olarak gençlerin suça ve antisosyal davranışlara yönelmesini muhtemelen sadece çok sınırlı ölçüde etkileyeceğine işaret etmektedir. Gençler arasındaki suçluluk genel olarak daha büyük ve daha geniş kapsamlı bir olgudur; sonuçlara bakıldığında, diğer gençlerden daha fazla suç işliyor olsalar bile, bu sadece göçmen düşmanı ve yüksek derecede hoşgörüsüz fikirleri olanlarla sınırlı kalmaktan çok uzaktır.

DAVRANIŞI ETKİLEMEK ÖNEMLİ ATTITYDPÄVERKAN VIKTIG

Öte yandan, burada tartışılan türüyle ve nefrete bağlı suç denilegelen eylemin bir yönünü oluşturan suçluluk ciddi bir toplumsal sorun olmaktadır. Alınan bir dizi önlemlerin yanında – örn. suça mücadele eden kurumlar tarafından - suçluluğa karşı mücadelede önemli bir husus da, davranışları etkileme yönünde yapılacak girişimlerdir. Yüksek ölçüde hoşgörüsüz tavırlılar grubuna dahil olan gençlerin sayısını geriletme özel bir

nem taşımaktadır. Ama, bu gençlerin bir çoğunun paylaştıkları ve kişiliklerinin bir tanımını olarak aldıkları koşul ve özelliklerin, aynı zamanda davranış değişikliğine gitmeyi zorlaştırabilecek faktörler de olduğunu bu sonuçlar bize göstermektedir. Hořgryle hoşgörüsüzlük arasındaki belirsiz bölgede yer alan gençlerin, tavırlarında daha hoşgrl bir çizgiye yönelmelerini sağlamaya çalışmak belki daha kolay olabilir.